

OXFORD DICTIONARY OF IDIOMS ADLI SÖZLÜKTEKİ DEYİMLER VE DEYİM OLMAYAN SÖZ ÖBEKLERİYLE İLGİLİ BİR DEĞERLENDİRME (IV)

AN EVALUATION OF IDIOMS AND OTHER WORD GROUPS IN OXFORD DICTIONARY OF IDIOMS (IV)

Necmi AKYALÇIN* & Damla AYDOĞAN**

* Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
TÜRKİYE, e-mail: nakyalcin@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7461-7773>

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
TÜRKİYE, e-mail: damlaaydogan94@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9515-2848>

Geliş Tarihi: 20 Mayıs 2020; Kabul Tarihi: 30 Mayıs 2020
Received: 20 May 2020; Accepted: 30 May 2020

ÖZET

Daha önceki üç makalede olduğu gibi IV. çalışma olan bu çalışmada da “Oxford Dictionary Of Idioms” adlı sözlükteki deyimler incelenmiştir. Daha önceki çalışmalar şunlardır: Adı geçen sözlükteki deyimlerden A ve B harfleri altında madde başı olarak verilen deyimler daha önce Necmi Akyalçın ve Sercan Hamza Bağlama tarafından yazılan “Oxford Dictionary Of İdioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme I” adlı makale ile; C harfi altında madde başı olarak verilen deyimler ise Necmi Akyalçın ve Damla Aydoğan tarafından “III İnternational conferance of Awareness” adlı konferansta sunulan “Oxford Dictionary Of İdioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme II” adlı bildiri ile son olarak da D ve E harfi altında madde başı olarak verilen Deyimler Oxford Dictionary Of İdioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleriyle İlgili Bir Değerlendirme (III)” adlı makele ile Necmi Akyalçın ve Damla Aydoğan tarafından incelenmiştir. Bu çalışma da diğerlerinin bir devamı olduğu için, daha önce yapılan çalışmalar dikkate alınarak adı geçen sözlükteki F ve G madde başı olarak verilen yapılar incelenmiştir. Gerçek deyim olduğu düşünülen yapılar saptanarak sayısal veriler ile birlikte ortaya konmuş ve bir değerlendirmeye gidilmiştir.

Anahtar sözcükler: Oxford Dictionary, Deyimler, Söz öbekleri.

ABSTRACT

As in the three previous articles IV. In this study, the idioms in the dictionary named "Oxford Dictionary Of Idioms" were examined. Previous studies are as follows: The idioms given under the letter A and B, among the idioms in the mentioned dictionary, with the article "An Evaluation on Idioms and Non-Idiotic Phrases in the Dictionary of Idioms" written by Necmi Akyalçın and Sercan Hamza Bağlama. ; The terms given under the letter C under the letter are finally given by Necmi Akyalçın and Damla Aydoğan at the "III International Conferance of Awareness" conference, "An Evaluation on Idioms and Non-Idiotic Phrases in the Dictionary II" D and the Idioms given under the letter E were examined by Necmi Akyalçın and Damla Aydoğan in the article titled "An Assessment on Idioms and Non-Idiotic Phrases in the Dictionary of Oxford Dictionary Of Idioms". Since this study is a continuation of the others, considering the previous studies, the structures given as F and G items in the mentioned dictionary were examined. The structures that are thought to be real idioms were determined and put together with numerical data and an evaluation was made.

Key Words: Oxford dicitonary, İdioms, Word Groups..

Türk dili çok geniş bir söz varlığına sahiptir. Deyimler de anlamsal olarak dilin bu zenginliğine anlamsal olarak katkıda bulunan söz öbekleridir. Tabii ki sayıca Türk dili kadar fazla olmasa da başka dillerin söz varlığı içerisinde deyimler vardır. Nitekim İngilizce içerisinde yer alan deyimlerin yer aldığı ve kapağında da açıkça "idiom" yani deyim yazan "Oxford Dictionary Of Idioms" adlı sözlük de bu düşüncüyü doğrulamaktadır. Bu sözlükteki deyimler içerisinde A, B, C, D, E harflerinin altındaki madde başı olarak verilen ve gerçekten deyim olan yapılar üç makale ile incelenmiş ve sayısal veriler ile daha önce ortaya konmuştur. Adı geçen sözlükteki deyimlerden A ve B harfleri altında madde başı olarak verilen deyimler daha önce "Necmi Akyalçın" ve "Sercan Hamza Bağlama" tarafından yazılan "Oxford Dictionary Of İdioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme I" adlı makale ile; C harfi altında madde başı olarak verilen deyimler "Necmi Akyalçın" ve "Damla Aydoğan" tarafından "III İnternational conferance of Awareness" adlı konferansta sunulan "Oxford Dictionary Of Idioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme II" adlı bildiri ile, D ve E "Oxford Dictionary Of Idioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme III" adlı makale ile incelenmiştir. Bu makalelerde ulaşılan sonuçlara tekrar değinmek gerekirse:

İlk makalede ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

"A harfindeki yaklaşık 250 madde başının 58 adedi deyim olarak değerlendirilebilecek özelliktedir. Bu da A harfindeki toplam madde başı sayısının yaklaşık olarak %25'ine karşılık gelmektedir. Buna % 5 gibi çok ciddi bir yanılma payını da eklersek %30 yapar. B harfiyle ilgili de durum çok farklı değildir. Yaklaşık 750 madde başının 177 adedi deyim olarak değerlendirilebilecek özelliktedir. Bu da toplam madde başı sayısının %25 oranındaki madde başının deyim olduğunu; aynı şekilde buna da % 5 gibi bir yanılma payının eklenmesiyle B harfinde ancak % 30 oranında deyim bulunduğunu anlamına gelmektedir." (AKYALÇIN & BAĞLAMA, 2017, s. 476)

Bildiri olarak sunulan ikinci çalışmada ulaşılan sonuçlar ise şu şekildedir:

“Elde edilen veriler doğrultusunda denilebilir ki; çalışmada yer verilen deyim tanımları da dikkate alındığında, adı geçen sözlüğün, C harfindeki 541 madde başının 104 adeti deyim olarak değerlendirilebilecek bir anlam/anlatım boyutuna sahiptir. Bu da C harfindeki toplam madde başının %20’ sine karşılık gelmektedir. Sayısal verilere %5 gibi kayda değer bir yanılma payı da eklenirse %25’e denk gelir.” (AKYALÇIN & AYDOĞAN, 2019, s. 500)

Üçüncü çalışmada ulaşılan sonuçlar ise şu şekildedir:

“Bu çalışmanın başında adı geçen iki çalışmada yer verilen deyim tanımları da dikkate alındığında, sözlüğün, D harfindeki 356 madde başının 66 adeti; E harfindeki 199 madde başının 47 adeti deyim olarak değerlendirilebilecek bir anlam/anlatım boyutuna sahiptir. Bu da D harfindeki toplam madde başının %20’ sine; E harfindeki toplam madde başının %23’üne karşılık gelmektedir. Sayısal verilere %5 gibi kayda değer bir yanılma payı da eklenirse D harfindeki madde başlarının %25’ine; E harfindeki madde başlarının ise %28’ine denk gelecektir.” (AKYALÇIN & AYDOĞAN, 2020, s. 51)

Daha önceki çalışmalarda bahsedildiği gibi deyimleri oluşturan sözcükler, özel bir anlam/anlatım boyutu ile kalıplaşmış ve deyim öbeği haline gelmişlerdir. Ancak “Oxford Dictionary Of Idioms (Oxford University Press 1999, 2004)” adlı sözlükte daha önce adı geçen iki çalışmada da açıklandığı gibi bu tanıma uymayan ve dolayısıyla deyim olmayan söz öbeklerine de yer verildiği görülmektedir. Bu sözlüğün ön kapağında “idioms” yani “deyimler” yazmaktadır. Sözlüğü eline alan biri elbette ki bu sözlük içerisinde deyim olan yapılarla karşılaşmayı bekleyecektir. Fakat sözlükte daha önceki çalışmalarda da belirtildiği üzere gerçekten deyim olarak değerlendirilebilecek yapıların sayısının oldukça düşük olması dikkat çekicidir. Sözlükte deyim olmayan yapılara yer verildiği gibi, madde başları altında öbeğin deyim, atasözü veya kalıp söz olup olmadığı da belirtilmemiş ve durum iyice karmaşık bir hal almıştır. Sonuç olarak materyal olarak kullanılan ve kapağında deyimler sözlüğü yazan bu sözlüğün içeriğinde yalnızca deyimlerin olmadığı açıktır. Hazırlanan bu sözlüğün arka sayfasında sözlüğün içerisinde deyim olmayan yapıların da olduğu dile getirilmiştir. Ancak böyle bir açıklamayla bu sorunu ortadan kaldırmak pek mümkün görünmemektedir. İngilizce elbette ki birçok noktada Türkçeden ayrılmaktadır. İngilizceye özgü “phrasal verb” diye adlandırılan kalıplaşmış yapılar ile deyim kavramının iç içe geçmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Ancak tanımlardan da anlaşılacağı üzere deyim olarak değerlendirilmesi gereken söz öbeklerinin gerçek/somut anlam boyutundan mecaz/değişmece anlam boyutuna (küplere binmek, ipe un sermek vb) geçmiş olması gerekmektedir. Fakat İngilizceye özgü “phrasal verb” diye adlandırılan yapılarda böylesi bir mecazlaşma söz konusu değildir. Örneğin bu çalışmada incelenecek olan F ve G harflerinin madde başı altında deyim olmayan şöylesi yapılar ile de karşılaşmıştır: “Going, goingi gone!: Satıyorum satıyorum sattım”, Great and small: Büyük küçük”, “In full fig: Giyinmiş kuşanmış” vb. Bu bağlamda, çalışmanın evrenini “Oxford Dictionary of Idioms (Oxford University Press 1999, 2004)” adlı sözlükteki “F” ve “G” madde başları arasında gerçekten deyim olarak değerlendirilebilecek yapılar oluşturmaktadır. Bu bilgiler ve açıklamalar sonucunda daha önceki üç çalışmada belirtilen ölçütler de dikkate alınarak deyim olarak değerlendirilebilecek yapılar şunlardır:

F

- 1) **A face as long as a fiddle:** Suratı iki karış olmak.
(Yüzü kasvetli olmak.) (s.100)
- 2) **Get out of someone's face:** Yakasından düşmek.
(Birini taciz etmeyi veya rahatsız etmeyi bırakmak.) (s.100)
- 3) **have the (brass) face to:** Yüzü tutmak.
(Bir şeyi yapacak kadar arsız olmak.) (s.100)
- 4) **lose face:** Gözden düşmek.
(Saygınlığını kaybetmek; küçük düşürülmek.) (s.100)
- 5) **Make (or pull) a face (or faces):** Burun kıvrırmak.
(Yüzde hoşnutsuzluk, iğrenme veya başka bir olumsuz duygu gösteren veya eğlenceli olması amaçlanan bir ifade buldurmak.) (s.100)
- 6) **Fall between two stolls:** İki cami arasında beynamaz kalmak. (s.101)
(İki tatmin edici alternatiften biri olamamak ya da almamak.) (s.278)
- 7) **Fall from grace:** Gözden düşmek. (s.101)
(1) günah haline düşmek. 2) lehine düşmek.) (s.127)
- 8) **Fall on deaf ears:** Kulak ardı etmek. (s.101)
(Bir ifadenin veya isteğin) başkaları tarafından yok sayılması.) (s.75)
- 9) **Fall (or land) on your feet:** Dört ayak üstüne düşmek.
(Zor bir durum için şanslı bir sonuç elde etmek.) (s.101)
- 10) **Fall on stony ground:** Bir kulağından girip diğerinden çıkmak. (s.101)
(Kelimelerin veya önerilerin) yok sayılması veya kötü alınması.) (s.278)
- 11) **Fall over backwards:** Kıçını yırtmak. (s.101)
(Özellikle adil veya yardımcı olmak için her türlü çabayı göstermek) (s.13)
- 12) **Buy the farm:** Nalları dikmek. (s.102)
(Ölmek.) (s.43)
- 13) **Pull a fast one:** Dolap çevirmek.
(Bir tür hızlı eylemle haksız avantaj elde etmeye çalışmak.) (s.102)
- 14) **The fat is in the fire:** Ok yaydan çıkmak.
(Belaya veya öfkeye neden olacak bir şey söylemek veya yapmak.) (s.102)
- 15) **Live off (or on) the fat of the land:** Bir eli yağda bir eli balda olmak.
(Her şeyin en iyisine sahip olmak.) (s.102)
- 16) **Like father, like son:** Armut dibine düşmek.
(Bir oğlunun karakterinin veya davranışının babasınıninkine benzemesi beklenebilir.) (s.103)

- 17) Feather your (own) nest:** Küpünü doldurmak.
(Genellikle yasadışı ve başkasının pahasına para kazanmak.) (s.104)
- 18) Show the white feather:** Gözü korkmak. (s.104)
(Korkakça görünmek) (s.311)
- 19) Fed up to the teeth (or back teeth):** Canına tak etmek.
(Son derece rahatsız olmak.) (s.104)
- 20) Feel the pulse of:** Nabzını tutmak. (s.104)
(Genel ruh halini veya görüşünü belirlemek.) (s.230)
- 21) A face as long as a fiddle:** Suratı beş karış olmak. (s.104)
(Yüzü kasvetli olmak.) (s.100).
- 22) Fiddle while Rome burns:**
(Etraftaki ciddi veya felaket olaylarını göz ardı ederken nispeten önemsiz konularla ilgilenmek.) (s.104)
- 23) Fit as a fiddle:** Kelle kulak yerinde olmak.
(Sıhhati yerinde olmak.) (s.104)
- 24) Play second fiddle to:** Gölgesinde kalmak.
(Birisinin veya bir şeyin ikincil bir rolünü üstlenmek.) (s.105)
- 25) Fight tooth and nail:** Dişini tırnağına takmak. (s.105)
(Çok çabalamak.) (s.295)
- 26) The final straw:** Bardağı taşıran son damla. (s.105)
(Genellikle kendi başına küçük olan ancak bir dizi zorluğun üstesinden gelen daha zor bir zorluk veya sıkıntı, durumu dayanılmaz kılar.) (s.279)
- 27) Burn your fingers (or get your fingers burned/burnt):** Ağzı yanmak.
(Davranışlar sonucunda hoş olmayan sonuçlar almak.) (s.106)
- 28) Have a finger in every pie:** Kırk tarakta bezi olmak.
(Çok sayıda ve çeşitli faaliyetlere veya girişimlere dahil olmak.) (s.107)
- 29) Have a finger in the pie:** Bir işte parmağı bulunmak.
(Bir konuya, özellikle rahatsız edici bir şekilde dahil olmak.) (s.107)
- 30) Put something on the long finger:** Askıya almak.
(Bir şeyin düşünülmesini ertelemek, geciktirmek.) (s.107)
- 31) Put your finger on:** Üzerine basmak.
(Bir şeyi tam olarak tanımlamak.) (s.107)
- 32) Twist (or wind or wrap) someone around your little finger:** Parmağında oynatmak.
(Birisine istediğini yaptırma yeteneğine sahip olmak.) (s.107)

- 33) Breathe fire:** Ateş püskürmek.
(Çok kızgın olmak.) (s.107)
- 34) Play with fire:** Ateşle oynamak. (s.107)
(Aptalca riskler almak.) (s.222)
- 35) Fish in troubled waters:** Bulanık suda balık avlamak.
(Bela veya kargaşadan kar etmek.) (s.108)
- 36) A fish out of water:** Sudan çıkmış balık olmak.
(Tamamen uygun olmayan bir ortamda veya durumda olan bir kişi.) (s.108)
- 37) Like shooting fish in a barrel:** Çocuk oyuncağı.
(Çok kolay yapılır.) (s.108)
- 38) A fishing expedition:** Zarf atmak.
(Belirtilen amaç olmasa da, bilgiyi keşfetme ümidiyle yapılan bir araştırma ya da soruşturma.) (s.109)
- 39) Fit as a fiddle:** Kelle kulak yerinde olmak.
(Sihhati yerinde olmak.) (s.109)
- 40) Fit to be tied:** Küplere binmek.
(Çok sinirli olmak.) (s.109)
- 41) Fix someone's wagon:** Defterini dürmek.
(Birisinin çöküşünü getirmek; başarı şansını bozmak.) (s.109)
- 42) Put the flags (or flag) out:** Ağzı kulaklarına varmak.
(Herkesine açık olarak kutlamak.) (s.109)
- 43) Run something up the flagpole:** Nabız yoklamak.
(Yeni bir fikrin veya teklifin popülerliğini test etmek.) (s.110)
- 44) Shoot someone or something down in flames:** Ağzının payını vermek. (s.110)
(Bir argümanı veya teklifi zorla yok etmek) (s.279)
- 45) Go the way of all flesh:** Nalları dikmek.
(Ölmek ya da sona gelmek.) (s.110)
- 46) Make someone's flesh creep (or crawl):** Tüylerini ürpertmek.
(Birin korku, dehşet veya tiksinti hissetmesine neden olmak.) (s.110)
- 47) Put flesh on (the bones of) something:** Ete kemiğe büründürmek.
(Yalnızca taslak veya anahat formunda bulunan bir şeye daha fazla ayrıntı eklemek.) (s.110)
- 48) Flip your lid:** Küplere binmek.
(Aniden deli olmak ya da kontrolünü kaybetmek.) (s.111)
- 49) Flog a dead horse:** Havanda su dövmek.
(Kaybedilen bir sebep veya değiştirilemez durumda enerji israfı.) (s.111)

- 50) Fly the coop:** Tabanları yağlamak.
(Kaçamak.) (s.112)
- 51) A fly in amber:** Kehribarda bir sinek olmak.
(Geçmişin meraklı bir kalıntısını, günümüze kadar korunmak.) (s.112)
- 52) Fly a kite:** Zarf atmak.
(Fikri test etmek için bir şeyler denemek.) (s.112)
- 53) Fly off the handle:** Küplere binmek.
(Öfke kontrolünü aniden ve beklenmedik bir şekilde kaybetmek.) (s.112)
- 54) There are no flies on-:** Kül yutmaz.
(Bahsedilen kişi çok hızlı ve zeki.) (s.112)
- 55) Wouldn't hurt (or harm) a fly:** Karıncayı bile incitmez.
(Bir insanın veya hayvanın ne kadar zararsız olduğunu vurgulamak için kullanılır.) (s.113)
- 56) Follow süit:** Ayak uydurmak.
(1) (köprü, düdük ve diğer kart oyunlarında) ledli bir kart oynamak. 2) başkasının eylemlerine uymak.) (s.113)
- 57) Fool's gold:** Ahmak altını.
(Aldatıcı bir şekilde çekici ve görünüşte umut verici bir şey.) (s.113)
- 58) Dig in your feet:** Nuh deyip peygamber dememek. (s.113)
(İnatla direnmek; teslim etmeyi reddetmek.) (s.78)
- 59) Fall on your feet:** Paçayı kurtarmak. (s.113)
(Ayakları üzerine düşme (veya karaya) zor bir durum için şanslı bir sonuç elde etmek.) (s.101)
- 60) Have one foot in the grave:** Bir ayağı çukurda olmak.
(Yaşlılık veya hastalık nedeniyle ölüme yakın olmak.) (s.114)
- 61) Have (or keep) your feet on the ground:** Ayakları yere basmak.
(Pratik ve mantıklı olmak (veya kalmak)) (s.114)
- 62) put your foot in it (or put your foot in your mouth):** Çam devirmek.
(Dokunacak veya utanç verici bir şey söylemek veya yapmak; gaf veya kararsızlık yapmak.) (s.114)
- 63) Sweep someone off their feet:** Ayaklarını yerden kesmek.
(Hızlı ve baskın bir şekilde birini büyülemek.) (s.114)
- 64) Morton's fork:** Morton'un çatalı. (s.115)
(Sonuçları eşit derecede hoş olmayan iki seçenek veya alternatifin olduğu bir durum.) (s.192)
- 65) Freeze your blood:** Kanı donmak.
(Korku ya da korku duyguları ile.) (s.116)

66) Bear fruit: Meyve vermek.

(İyi sonuçlanmak.) (s.117)

67) Out of the frying pan into the fire: Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak.

(Kötü bir durumdan daha kötü bir duruma.) (s.117)

68) Add fuel to the fire: Yangına körükle gitmek.

((Bir kişinin veya durumun) bir durumun veya çatışmanın özellikle kışkırtıcı yorumlarla daha yoğun hale gelmesine neden olur.) (s.117)

69) Full of beans: Kanı kaynamak. (s.117)

(Canlı, yüksek ruhlu olmak.) (s.18)

70) Not playing with a full deck: Tahtası eksik. (s.117)

(Zihinsel olarak yetersiz.) (s.75)

71) Poke fun at: Makaraya sarmak. (s.117)

(Alay etmek ya da dalga geçmek.) (s.224)

72) Light the fuse: Fitili ateşlemek. (s.118)

(Gergin veya heyecan verici bir durum yaratan bir şey yapmak.) (s.173)

73) A face as long as a fiddle : Suratı iki karış olmak. (s.104)

(Yüzü kasvetli olmak.) (s.100)

74) Play the field: Düşüp kalkmak.

(Kendinizi kimseye vermeden bir dizi cinsel ilişkiye dalmak.) (s.105)

G

1) Blow the gaff: Çam devirmek.

(Bir komplo veya sırrı ortaya çıkarmak veya bırakmak.) (s.119)

2) Play games: Oyun oynamak.

(Birisini veya herhangi bir şeyle ciddiyeti veya saygısı olmayan veya gerçeklerden sapan bir şekilde başa çıkmak.) (s.120)

3) Blow a gasket: Küplere binmek.

(1) bir motorun contasında sızıntı olması, 2) öfke kontrolünü kaybetmek. (s.120)

4) Let the genie out of (or put the genie back in) the bottle: Ok yaydan çıkmak.

(Öngörülemez bir gücü, olayların seyrini vb. kaybetmek. (veya kontrol altına almak).) (s.121)

5) Gird (up) your loins: Paçaları sıvamak.

(Gelecek için kendini hazırlamak ve güçlendirmek. (s.123)

6) Give yourself airs: Burnu havada olmak. (s.123)

(İddialı veya züppeli davranmak.) (s.4)

7) Gnash your teeth: Dişleri gıcırdamak.

(Öfke veya öfke hissetmek veya ifade etmek.)00 (s. 124)

- 8) Strain at a gnat:** Pireyi deve yapmak. (s.124)
(Önemsiz bir şeyi kabul etmekte zorlanmak.) (s.279)
- 9) Go ape:** Küplere binmek. (s.124)
(Vahşileşmek; şiddetle heyecanlanmak. (s.7)
- 10) Go ballistic:** Küplere binmek. (s.124)
Öfke içine uçmak. (s.14)
- 11) Go postal:** Küplere binmek. (s.124)
(Özellikle stresten çıldırmak.) (s.225)
- 12) Go the way of all flesh:** Nalları dikmek. (s.124)
Ölmek ya da sonu gelmek. (s. 110)
- 13) Score an own goal:** Kendi kalesine gol atmak.
1) (futbolda) yanlışlıkla kendi tarafına karşı gol atmak. 2) kendi çıkarlarınızı zedelemeyen istenmeyen bir şey yapmak. (s.124)
- 14) Fool's gold:** Aptal altını. (s.125)
(Aldatıcı bir şekilde çekici ve görünüşte umut verici bir şey.) (s.113)
- 15) In someone's good boks:** Gözüne girmek. (s.126)
(Biriyle hoşnutsuz olmak (ya da iyilik yapmak).) (s.33)
- 16) Cook someone's goose:** Kuyusunu kazmak. (s.127)
(Birin planlarını bozmak; birinin çökmesine neden olmak.) (s.61)
- 17) Kill the goose that lays the golden egg(s):** Altın yumurtlayan tavuğu kesmek.
(Güvenilir ve değerli bir gelir kaynağını yok edin.) (s.127)
- 18) Turn geese into swans:** Kazı kuğuya dönüştürmek.
(İnsanların değerlerini abartmak.) (s.127)
- 19) Cut the Gordian knot:** Paçayı sıyırmak. (s.127)
(Bir problemi doğrudan veya güçlü bir şekilde çözmek veya daha hafif veya daha dolaylı yöntemleri reddetmek.) (s.69-70)
- 20) Be in someone's good (or bad) grace:** Gözüne girmek.
(Lehine (ya da reddetmeye) sahip biri tarafından saygı duyulmak.) (s.127)
- 21) Fall from grace:** Gözden düşmek.
(1) Günah haline işleme. 2) İyilikten düşmek.) (s.127)
- 22) Dig your own grave:** Kendi kuyusunu kazmak. (s.128)
(Başarısızlığa neden olan veya çöküş yol açan aptalca bir şey yapmak.) (s.79)
- 23) Have one foot in the grave:** Bir ayağı çıkurda olmak. (s.128)
(Yaşlılık veya hastalık nedeniyle ölüme yakın olmak.) (s.114)
- 24) Grin and bear:** Ağız kokusu çekmek.
(Acılara katlanan bir şekilde acı veya talihsizlik yaşamak. (s.130)

25) Keep your nose to the grindstone: Dirsek çürütmek.

(Sıkı ve sürekli çalışmak.) (s.130)

26) Get a grip: Dizginleri ele almak.

(Öz kontrolü korumak veya kurtarmak. (s.130)

27) Cut the ground from under someone's feet: Tekerine çomak sokmak.

(Birini eylemleri veya fikirleri için bir neden veya gerekçe olmadan bırakan bir şey yapmak.) (s.131)

28) Go to ground: Araziye uymak.

(1) (Bir tilkinin veya başka bir hayvanın), özellikle avlanırken, saklanmak için yerine veya yuvasına girmek. 2) (bir kişinin), genellikle uzun bir süre boyunca saklanması veya erişilemez hale gelmesi.) (s.131)

29) Have your feet on the ground: Ayakları yere basmak.

(Pratik ve mantıklı olmak.) (s.131)

30) Lower (or drop or let down) your guard: Gardını düşürmek.

(1) Kendini saldırılara karşı savunmasız bırakarak savunma duruşunuzu gevşetmek, 2) Uyanıklık veya dikkat seviyesini azaltmak.) (s.131)

31) The game is up: Suyu düşmek.

(Plan, aldatma veya suçun açığa çıkarılması.) (s.119)

32) Your (or the) last gasp: Bir ayağı çukurda olmak.

(Ölüm, bitkinlik veya tamamlanma noktası.) (s.120)

33) Change gear: Vites değiştirmek.

(Genellikle daha hızlı hareket etmeye veya farklı hareket etmeye başlamak.) (s.121)

34) Take the gilt off the gingerbread: Tadı kaçmak.

(Artık çekici olmayan bir şey yapmak.) (s.122)

35) Take the gilt off the gingerbread: Tadı kaçmak. (s.123)

(Artık çekici olmayan bir şey yapmak.) (s.122)

36) All that glitters is not gold: Her sakallıyı dedesi sanmak.

(Bir şeyin çekici dış görünümü, gerçek doğasının güvenilir bir göstergesi değildir.) (s.123)

37) Little tin god: Kendini dev aynasında görmek.

(Kendini önemli gören bir insan.) (s.125)

38) Green light: Yeşil ışık yakmak.

(Bir projeye devam etme izni vermek.) (s.129)

39) Stick to your guns: Ayak diremek.

(Eleştiriye rağmen uzlaşmayı veya değişmeyi reddetmek.) (s.132)

40) Play to galery: Tribünlere oynamak.

(Özellikle popüler zevke hitap etmek için abartılı veya histrionik bir şekilde hareket etmek.) (s.119)

41) Give game away: Kirli çamaşırları ortaya dökmek.

(Kendinizin veya bir başkasının niyetlerini yanlışlıkla ortaya çıkarmak.) (s.119)

42) Give someone the gears: Vites vermek.

(Birini taciz etmek veya rahatsız etmek.) (s.121)

43) Go to glory: Nalları dikmek.

(Ölmek veya yıkıma uğramak.) (s.123)

44) Prapere the ground: Zemin hazırlamak.

(Bir şeyin ortaya çıkmasını veya geliştirilmesini kolaylaştırmak.) (s.131)

SONUÇ

Bu çalışmanın başında adı geçen üç çalışmada ulaşılan sonuçlar da düşünülerek adı geçen sözlüğün, F harfindeki 422 madde başının 74 adeti; G harfindeki 268 madde başının 44 adeti deyim olarak değerlendirilebilecek bir anlam/anlatım boyutuna sahiptir. Bu da F harfindeki toplam madde başının %18' sine; G harfindeki toplam madde başının %17'üne karşılık gelmektedir. Sayısal verilere %5 gibi kayda değer bir yanılma payı da eklenirse D harfindeki madde başlarının %24'ine; E harfindeki madde başlarının ise %22'ine denk gelecektir. Bu bağlamda, sayısal veriler dikkate alındığında değerlendirmeye alınan ve kapağında "Deyimler Sözlüğü" yazan böyle önemli bir sözlükte, deyim olarak değerlendirilebilecek söz öbeklerinin sayısının az olduğu söylenebilir. Her ne kadar sözlüğün iç kapağında, içeriğinde deyimlerin dışında söz öbeklerinin de bulunduğu söylenmiş olsa da söz konusu açıklamanın bu sorunu çözmeye yetmediği ortadadır. Makale boyutunu aşmamak için bu çalışmada sadece sözlüğün iki harfi altındaki madde başları incelenmiştir. Daha sonraki makalelerde durum incelenmeye devam edilecektir. Bu doğrultuda Türk diline katkı sağlayarak dilimizin aslında ne kadar zengin bir anlamsal zenginliğe sahip olduğu ve deyimler konusunda İngilizce gibi bir dünya dilinin durumu da ortaya koymak hedeflenmektedir.

KAYNAKÇA

- AKSOY, Ö. A. (1998). Atasözleri ve Deyimler sözlüğü I, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- AKYALÇIN, N. (2007). Türkçe İkilemeler Sözlüğü, Ankara: Anı Yayıncılık.
- AKYALÇIN, N. (2012a). Türkçemizin Anlamsal Zenginlikleri Deyimlerimiz, Ankara: Eğiten Kitap.
- AKYALÇIN, N. (2012b). Türkçemizin İncileri Atasözlerimiz, Eğiten Kitap.
- AKYALÇIN, N. & AYDOĞAN, D. (2019). Oxford Dictionary Of Idioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleri Üzerine Bir Değerlendirme II, III. Uluslararası Farkındalık Konferansı Bildirileri, 5-7 Aralık; Çanakkale/Türkiye, s.488-502.
- AYDOĞAN, D. & AKYALÇIN, N. (2020). "Oxford Dictionary Of Idioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleriyle İlgili Bir Değerlendirme (III)", Homeros Dergisi, Cilt/ Volume 3, Sayı/ Issue1, pp.41-52.
- AKYALÇIN, N. BAĞLAMA, S. H. (2017). Oxford Dictionary of Idioms Adlı Sözlükteki Deyimler ve Deyim Olmayan Söz Öbekleriyle İlgili Bir Değerlendirme I, International Journal of Language Academy, Volume 5/8 December , p. 458 / 47.
- BİLGİN, M. (2006). Anlamdan Anlatıma Türkçemiz, Ankara: Anı Yayınları.
- GÖKDAYI, H. (2015). Türkçede Kalıp Sözcükler, İstanbul: Kriter Basın Yayıncılık Dağıtım.
- HENGİRMEN, M. (2007). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü 2, Ankara: Engin Yayınevi.
- Longman pocket Idioms Dictionary (2002). İngiltere: Person Education Limited.
- Oxford Dictionary Of Idioms (2004). Second Edition, Published In The United States By Oxford University Press Inc., New York.
- PARLATIR, İ. (2008). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü II, Ankara: Yargı Yayınevi.
- Redhouse Büyük El Sözlüğü (2019), İstanbul: SEV Yayıncılık.
- TÜLBENTÇİ, F. F. (1963). Türk Atasözleri ve Deyimleri, İstanbul: İnkılâb ve Aka Kitabevleri.

Elektronik Kaynaklar:

Tureng Dictionary and Translation Ltd.: <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce> (Erişim Tarih: 15.10.2019)